

CANÇONS

L'expressió musical d'un sentir, l'arabesc de sons i melodies, l'enfilall de notes, l'acabada partitura, amb la qual el compositor tradueix, explica, la seva emoció interna, batzegada de goig o de dolor provocada per un fet determinat, és sempre quelcom meravellós. Sí, crec que també és meravellós pel propi autor, encara que no en la mesura que ho és pels oients. En aquests, la meravella creix, envoltada per una mena de misteri. Misteri, perquè hi ha una barrera de llenguatge entre la nota i la paraula.

La música és una manera d'expressar-se específica d'uns pocs, entenedora d'una minoria. L'home elemental, l'essència del qual podria condensar l'ànima eixamplada del mot popular, no en té prou d'unes notes, per a ell, les més de les vegades obscures. Precisa, per a fer-se la música seva, per a explicar-se dins d'ella, dels harmoniosos i simbòlics gestos de la dansa o de velles i gastades paraules, sabudes a desdir. Jo no crec, doncs, que existeixi realment una música popular; sinó unes cançons populars, unes danses populars. El que és obra de tots, de poble, de raça, són les passes de dansa o la lletra de les cançons.

No es pot batejar, a priori, de popular una música, una tonada. Ho serà, si una lletra o una dansa aconseguen ratificar-la com a tal. I, quan un compositor actual fa música popular, no fa altre cosa que recollir vells motius, vells aires; empresona, entre notes, records de ritus, tradicions i imatges, traduïts ja en la vellor dels temps en estrofes o ballades. L'indiscutiblement popular és sempre gest o paraula.

Amb això jo no vull pas dir que tot primer hagi nascut la lletra que la tonada; tampoc que la dansa hagi precedit la música, però sí que el que ha donat ànima i vida, tradició, a tot missatge xifrat en pentagrama, n'ha estat la lletra o el ritme i el ritual d'una dansa.

He volgut deixar constància del meu parer, abans de llençar-me a fer la glossa de les nostres cançons nadalenes, ja que no en glossaré la música, sinó el transparent i profund significat del so argentí de llurs paraules.

D'antuvi m'excuso de no haver fet un estudi exhaustiu de

L'alegria de St. Josep

*Sant Josep i la Mare de Déu
feien companyia bona:
partiren de Nazaret
de matinet a bon'hora.
Ara bon punt,
ara bon punt;
ara bon'hora,
ara bon punt.
Arribaren a Betlem
que la nit ja n'era closa.
No troben posada enlloc,
que als hostals no hi volen pobres;
troben sols una cabana
coberta de joncs i boga.
Sant Josep va a cercar foc
va a cercar foc i no en troba.*

El Noi

*Què li darem a
Què li darem a
Panses i figues
panses i figues
Què li darem a
Què li darem a
Li darem panses
li darem figues
Tam patantam
són verdes,
tam patantam
Si no maduren
maduraràn el di*

La

Les dotze van tocant

*Les dotze van tocant,
ja és nat el Rei infant
fill de Maria.
El cel és estrellat,
el món és tot glaçat,
neva i venteja.
La Verge y el Fillet
s'estàn tots morts de fred
i el vell tremola.
Josep, a poc a poc,
encén allà un gran foc
i els àngels canten.*

*Si em voi
jo só una
que ha vi
no fa gai*

*Ai, Jo
vostre Fil
tan petit,
i no plora*

*Ai, Jo
Jo bressa
i li faré se
si em vol
no feu cer*

*Ai, Jo
vostre Fil
tan petit,
i no plora*

*Ai, Jo
No vull g
ni vull qu
que d'esta
me'n tinc,*

Allà sota una penya

*Allà sota una penya
n'és nat un Jesuset,
pobret, pobret,
que n'és fill d'una Verge
i està mig mort de fred,
pobret, pobret,
i està mig mort de fred.*

tota la llista existent de cançons de Nadal catalanes. N'he triat unes quantes, les que m'han semblat més significatives, més nostres. I, feta la meua antologia, m'he donat compte que en la lletra de les nostres cançons el pur GLORIA de Nadal és quasi oblidat, com quasi oblidat és també el fet que en aquell jorn la Redempció començava.

En les nostres cançons es repeteixen amb insistència i en preferència tres temes:

Fet del Neixement i les seves circumstàncies. Rosari de manyagueries a l'Infant adormit. El peregrinatge dels que van